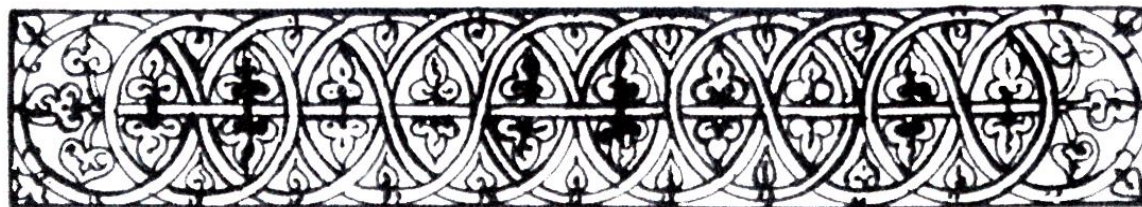

**ЧИН
ЛИТИЈЕ СВЕТИХ ИКОНА И ЧИТАЊА
СИНОДИКА ПРАВОСЛАВЉА У ПРВУ
НЕДЕЉУ ВЕЛИКЕ ЧЕТРЕСЕТНИЦЕ**

ЧИН ЛИТИЈЕ СВЕТИХ ИКОНА И ЧИТАЊА СИНОДИКА ПРАВОСЛАВЉА У ПРВУ НЕДЕЉУ ВЕЛИКЕ ЧЕТРДЕСЕТНИЦЕ

НА ЛИТУРГИЈИ

Певају се следећи антифони:

Антифон први:

Господ се зацари, у красоту се одену; обуче се Господ у силу и
опаса се.

Молитвама Богородице, Спасе, спаси нас.

Јер утврди васељену, која се неће померити.

Молитвама Богородице, Спасе, спаси нас.

Ко ће исказати све силе Господње, објавити све хвале Његове.

Молитвама Богородице, Спасе, спаси нас.

Рекоше они које Господ издрави, које издрави из руке непријатеља.

Молитвама Богородице, Спасе, спаси нас.

Слава Оцу и Сину и Светома Духу.

Молитвама Богородице, Спасе, спаси нас.

И сада и увек и у векове векова. Амин.

Молитвама Богородице, Спасе, спаси нас.

Антифон други:

Објавише се милости и чудеса Његова синовима људским.

Спаси нас Сине Божји, васкрсли из мртвих, који Ти певамо: Алилуја.

Узвисише га на Сабору народа, и на месту старешина.

Спаси нас Сине Божји, васкрсли из мртвих, који Ти певамо: Алилуја.

Очи су Господње на онима који се надају у милост Његову.

Спаси нас Сине Божји, васкрсли из мртвих, који Ти певамо: Алилуја.

Да услиши вапаје понижених, да разреши синове побијених.

Спаси нас Сине Божји, васкрсли из мртвих, који Ти певамо: Алилуја.

Слава Оцу и Сину и Светома Духу.

И сада и увек и у векове векова. Амин. Јединородни Сине и Логосе

Божји...

Антифон трећи:

Похвалише га небеса и земља.

Тропар: Пречистоме лику Твоме...

Ово је дан Господњи, радујмо се и веселимо се у њему.

Тропар: Пречистоме лику Твоме...

Господе, Боже мој, вавек ћу Те хвалити и исповедати се Теби.

Тропар: Пречистоме лику Твоме...

Входније: “Приђите да се поклонимо... Спаси нас... васкрсли из мртвих...”; Прокимен, глас 4: Благословен си Господе Боже отаца наших, и хваљено је и прослављено је име Твоје, у векове. Стих: Јер си праведан у свему, што си нам учинио. Апостол Јеврејима, зач. 329, од пола (11: 24-26: 11: 32- 12: 2). Алилуја, глас 8: Мојсеј и Аарон међу свештеницима Његовим, и Самуил међу онима који призивају име Његово. Стих: Призиваше Господа, и Он их чу. Јеванђеље од Јована, зач. 5 (1: 43-52), и наставља се дожанствена литургија Василија Великог. Причастни: “Хвалите Господа са небеса...” и “Нека се радују праведни у Господу...”

Пре отпуста свете Литургије, врши се ова литија са Часним Крстом и светим Иконама. Формира се литија, по обичају, са Часним Крстом, Јеванђељем светим иконама и моштима, где сви клирици носе по икону.

Када се сви припреме, ђакон узглашава према Предстојатељу:

Благослови Владико свети вход!

Предстојатељ:

Благословен је вход светих твојих, сада и увек и у векове векова.

Народ: Амин.

Док траје литија пева се тропар (глас 2):

Пречистоме лику Твоме клањамо се, Благи, молећи опроштај сагрешења наших, Христе Боже, јер си добровољно благоволео да телом узиђеш на крст, да би оне које си саздао избавио од робовања врагу. Стога Ти благодарно кличемо: радосћу си испунио све, Спаситељу наш, који си дошао да спасеш свет.

Након литије сви стану на доле и почиње читање стасија:

ПРВА СТАСИЈА

На првој стасији Предстојатељ чита:

Годишње Богу дужно благодарење, у дан у који смо добили опет Божију Цркву са потврдом догмата православља и са пропашћу злобнога злославља.

Следећи пророчким изрекама, идући за апостолским поукама, и следејући за јеванђелским вестима, прослављамо дан обновљења [Јер Исаија вели да се “обнављају острва Богу” (ис. 41:1), подразумевајући (под тим) Цркве незнабожаца. А Цркве су не просто грађевине и украси храмова, него пуноћа (мноштво) православних, који су у њима, и песме и славословља којима они служе Богу. А и Апостол, то исто поучавајући, заповеда да “ходамо у обновљењу живота”, и “ако је ко у Христу нова твар”, нека се обнавља (Рим. 6:4; 2. Кор. 5:17). Господње пак речи, показујући пророчко стање (остварење), веле: “Беше празник обновљења у Јерусалиму, и беше зима” (Јн. 10:22). Било да је (то зима) духовна, у којој јудејски народ изазиваше буре и немире злочинства против општег Спаситеља, било пак да је она (физичка зима) која променом хладног ваздуха угрожава телесна чула.

А беше, заиста беше и код нас зима, не обична, него она која стварно причињаваше суровост велике злобе. Али нам је процветало рано пролеће Благодати Божијих, у којима смо се окупили да чинимо молитве благодарења Богу за добре жетве, да бисмо још више псаламски рекли: “Лето и пролеће Ти си створио, сети се овога” (Псал. 73:17-18).

Јер заиста, непријатеље који ружише Господа (Псал. 73:18) и који свето поклоњење Њему у светим иконама одесчастише, и који се погордише и преузнесоше безбоштвом (својим), њих чудесни Бог сруши и разори дрскост отпадништва (њиховог), и Он не презре глас оних који Му вапију: “Сети се, Господе, понижења слугу Твојих, које носим у недрима својим од многих народа, којим нас понизише непријатељи Твоји, Господе, којим понизише наслеђа Христа Твога” (Псал. 88:51-52). А наслеђе пак Христово били би они који су смрћу Његовом испуњени и који су Му поверовали проповећу речи (Божије) и иконицим (ликовним) изображењем, кроз које двоје (проповед и иконе) велико дело Домостроја – спасења дива познано од икупљених: кроз крст и страдања и чудеса Његова (Христова) пре крста и после крста, од којих угледање на Његова страдања прелази Апостолима, а од ових Мученицима, а преко ових стиже

до Исповедника и Подвижника .

Тога, дакле, понижења, којим нас понизише непријатељи Господњи, понизише наслеђе Христа Његовог, сетивши се Бог наш – умољаван сопственим милосрђем и привољаван молитвама Мајке Његове, а још и апостолским (молитвама) и свих Светих, који су заједно са Њиме и у увредама против икона – Он, дакле, оствари касније оно што је данас изволео, и учини други пут оно што је свршио први пут. Јер, први пут, после дугогодишњег времена изругивања и бесчашћа светих икона, повратио је православље самом седи. Сад пак, овај други пут, после безмало тридесет година злостављања, учинио је нама недостојнима ослобођење од тешкоћа, и издављање од невоља, и проглашење православља, и сигурност поштовања Икона, и Празник (икона) који нам доноси све што је спасоносно.

Јер на иконама видимо страдања Господња за нас, крст, гроб (погребење), ад умртвљен и подеђен (васкрсењем), подвиге и венце Мученика, само спасење које је наш Први Подвигоположник и Подвигодавалац и Венцедавац извршио посред земље.]

Ту свечаност данас празнујемо, у њој се заједнички радујемо и веселимо молитвама и мољењима, и кличемо псалмима и песмама: [“Ко је Бог велики, као Бог наш! Ти си Бог наш, који једини чиниш чудеса” (Псал. 76:14-15)].

Народ поново пева тропар: Пречистоме лику Твоме клањамо се, Благги, молећи опроштај сагрешења наших, Христе Боже, јер си добровољно благоволео да телом узиђеш на крст, да би оне које си саздао избавио од робовања врагу. Стога Ти благодарно кличемо: радосћу си испунио све, Спаситељу наш, који си дошао да спасеш свет.

ДРУГА СТАСИЈА

Верујем у једнога Бога Оца, Сведржитеља, Творца неба и земље и свега видљивог и невидљивог.

После овога, Предстојатељ наставља читање Синодика:

Оне који су се ругали Твојој слави, Ти си их исмејао; понизитеље Твојих икона и оне који су нападали Твој лик, показао си да су отпадници и

хуљници. Зато смо благодарни Богу и победи Господа над овим противницима. Борба против иконобораца (иконокласта) и (њихово) лукавство има други узрок и биће изложено. Одмарајући се после преласка пустиње, задобивши духовни Јерусалим, као одговор на мојсијевску заповест или боље, на Божански позив: на плочи великог камена која је припремљена да прими Писмо, сматрали смо да је праведно да га запишемо у срцу наше браће, и благослов за оне који држе заповести, и проклетство онима који их престапају.

Зато говоримо овако: Онима који долазак Бога Логоса у телу речју, устима, срцем и умом, писањем и иконама исповедају (признају) – вечан спомен!

Народ: Вечан спомен!

Онима који знају разлику суштина једне и исте Ипостаси (Личности) Христове, и њој (Ипостаси) придају створеност и нествореност, видљивост и невидљивост, страдалност и нестрадалност, описивост и неописивост; и Божанској суштини приписују нествореност и томе слично, а људској природи признају оно остало и описивост и речју и иконама – вечан спомен!

Народ: Вечан спомен!

Онима који верују и проповедају, јеванђелски благовесте речи словима, догађаје цртежима (сликама), и да свако (од тога) доприноси једној истој користи: проповед Истине речима и потврду иконама – вечан спомен!

Народ: Вечан спомен!

Онима који речју освећују (своја) уста, а затим и слушаоце кроз реч (проповед); који знају и проповедају да се кроз часне иконе исто тако освећују очи гледалаца, а ум се њихов уздиже ка богопознању, као и кроз дожанствене храмове и свештене сасуде и друге посвећене ствари – вечан спомен!

Народ: Вечан спомен!

Онима који знају да су: жезал, и таблице, и ковчег и свећњак, и сто, и кадионица, прасликовали и унапред пророковали Пресвету Дјеву Марију Богородицу, и да су ове ствари њена праслика (праобраз), али да у ствари она (Богородица) није била то, већ да је она рођена као девојка и остала Дјева после догорођења. Због тога њу још и више представљамо иконично, или у њеним праобразима – таквима вечан спомен!

Народ: Вечан спомен!

Онима који знају и прихватају пророчанска виђења као она којима је само Божанство дало облик и образ, и који верују да је то хор пророка видео и прорекао, и чврсто држе предање – писано и неписано, предано Оцима преко Апостола, и зато живопису светитеље и поштују их – вечан спомен!

Народ: Вечан спомен!

Онима који су сагласни са Мојсијем који говори: “Пазите на себе, јер у дан у који је Господ говорио на Хориву, на планини, ви сте чули глас речи, али нисте видели облик”; и који знају да говоре оно што је право: ако смо нешто видели, заиста смо видели, јер нас је син грома научио: “Онај који је од почетка, кога смо слушали, кога смо видели, и кога смо обожавали очима својим и кога су руке наше додиривале – Логоса живота” (1 Јн 1:1-2), и ово сведочимо”. Такође и други служитељи Логоса: “Једомо и писмо с Њим” (дап. 10:41), не само пре страдања, него и после страдања и васкрсења. Онима дакле који су од Бога примили моћ да разликују забрану законску (Стари завет) и Благодат учења (Нови завет), с једне стране – Онога који је, с једне стране у Закону невидљив, а с друге стране, Онога који је у благодати и видљив и опипљив, и зато (због тога) они живопису (изображавају) и поклањају се ономе што је видљиво и опипљиво – вечан спомен!

Народ: Вечан спомен!

Народ поново пева тропар: Пречистоме лику Твоме клањамо се, Благги, молећи опроштај сагрешења наших, Христе Боже, јер си добровољно благоволео да телом узиђеш на крст, да би оне које си саздао избавио од робовања врагу. Стога Ти благодарно кличемо: радошћу си испунио све, Спаситељу наш, који си дошао да спасеш свет.

ТРЕЋА СТАСИЈА

И у једнога Господа Исуса Христа, Сина Божијег, Јединородног, од Оца рођеног пре свих векова; Светлост од Светлости, Бога истинитог од Бога истинитог, рођеног, не створеног, једносушног Оцу, кроз Кога је све постало.

Који је ради нас људи и ради нашега спасења сишао с небеса, и оваплотио се од Духа Светога и Марије Дјеве и постао човек;

И Који је распет за нас у време Понтија Пилата, и страдао и био погребен;

И Који је васкрсао у трећи дан, по Писму;

И Који се вазнео на небеса и седи са десне стране Оца;

И Који ће опет доћи са славом, да суди живима и мртвима, и Његовом царству неће бити краја.

После овога Предстојатељ наставља вишим гласом:

Пророци како видеше, Апостоли како научише, Црква како је примила, Учитељи како су одогматили, васељена како се сагласила, Благодат како је засијала, Истина како се доказала, лаж како је протерана, Премудрост како се смело исказала, Христос како је наградом потврдио – тако мислимо, тако говоримо, тако проповредамо: Христа Истинитог Бога нашег и Његове Светитеље чествујући речима, списима, мислима, жртвама, храмовима, иконама; Њега као Бога и Владика поштујући и клањајући се Њему, а њих ради заједничког (нам) Господа и Његове верне служитеље чествујући и одајући им односно поклоњење.

Ово је вера Апостола! Ово је вера Отаца! Ово је вера Православних!
Ова вера васељену утврди!

Народ поново пева тропар: Пречистоме лику Твоме клањамо се, Благих, молећи опроштај сагрешења наших, Христе Боже, јер си добровољно благоволео да телом узидеш на крст, да би оне које си саздао избавио од робовања врагу. Стога Ти благодарно кличемо: радошћу си испунио све, Спаситељу наш, који си дошао да спасеш свет.

ЧЕТВРТА СТАСИЈА

И у Духа Светога, Господа, Животворнога, Који од Оца исходи, Који се са Оцем и Сином заједно поштује и заједно слави, Који је говорио кроз пророке.

У једну свету, саборну и апостолску Цркву.

Исповедам једно крштење за опроштење грехова.

Чекам васкрсење мртвих.

И живот будућег века.

Амин.

Народ поново пева тропар: Пречистоме лику Твоме клањамо се, Благи, молећи опроштај сагрешења наших, Христе Боже, јер си добровољно благоволео да телом узидеш на крст, да би оне које си саздао избавио од робовања врагу. Стога Ти благодарно кличемо: радошћу си испунио све, Спаситељу наш, који си дошао да спасеш свет.

Онда се пева велики прокимен:

Чтец говори стихове „Великог Прокимена“ (Псалм 76):

Чтец, 14 стих: Боже, у светињи је пут Твој;

Предстојатељ са народом и клиром пева, на глас 7, стихови 14,15: Ко је Бог велик као Бог наш? Ти си Бог Који једини чиниш чудеса.

Чтец, 15 стих: Објавио си у народима силу Твоју.

Народ: Ко је Бог ...

Чтец, 11 стих: И рекох: Сада започех, ова је измена деснице Вишњег.

Народ: Ко је Бог ...

Чтец, 12 стих: Сетих се дела Господњих, јер ћу се опоменути од почетка чудеса Твојих.

Народ: Ко је Бог ...

Чтец, 6 стих: Замишљах дане старе, и година вечних сетих се и проучавах.

Народ: Ко је Бог ...

Чтец, 4 стих: Сетих се Бога, и обрадовах се.

Народ: Ко је Бог ...

Чтец, поново: Ко је Бог велик као Бог наш?

Народ и Клир завршавају: Ти си Бог Који једини чиниш чудеса.

Сада се даје отпуст. После отпуста народ прилази по антидор и целива Икону Господа Исуса Христа која се поставља на средину храма.